

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 26 februari 2025
Betreft Gecombineerde opgave 2025, eco-regeling en GLB-tarieven

Geachte Voorzitter,

Op 1 maart 2025 start de Gecombineerde opgave waarmee boeren onder andere hun aanvraag kunnen indienen voor basispremie, eco-regeling, brede weersverzekering en zeldzame landbouwhuisdieren uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Ik hecht eraan om voor deze datum boeren duidelijkheid te geven over de verwachte tarieven voor basisinkomenssteun en eco-regeling. Met deze brief informeer ik uw Kamer ook over de wijze waarop ik uitvoering geef aan de motie van het lid Flach (SGP) (Kamerstuk 36 600 XIV, nr. 55) over consistentie in de vergoedingen voor de eco-regeling.

GLB-tarieven 2024

In mijn brief van 18 december 2024 (Kamerstuk 28625, nr. 371) heb ik uw Kamer geïnformeerd over de voorlopige tarieven voor de betaling van inkomenssteun en eco-regeling. Op basis daarvan heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland in december 2024 ruim 97% van de GLB-deelnemers een eerste betaling kunnen doen. Binnenkort publiceer ik de definitieve GLB-tarieven. De basispremie wordt vastgesteld op € 200,48 per hectare. Dit is iets hoger dan de € 197,05 die was voorzien in het Nationaal Strategisch Plan (NSP). Ook het tarief voor de herverdelende inkomenssteun, die wordt betaald over de eerste 40 hectares van elke aanvrager, ligt met € 53,03 iets hoger dan de € 51 die in het NSP was gepland.

Ook in 2024 zijn de inschrijvingen voor de eco-regeling hoger dan de beschikbare EU-middelen reiken. Dankzij de inzet van aanvullende nationale middelen via de tijdelijke compensatieregeling, komen de betalingen voor de eco-regeling overeen met de geplande eenheidsbedragen in het NSP, die voor de start van de Gecombineerde opgave in 2024 zijn gecommuniceerd. Daarbij blijf ik het belangrijk vinden om te onderstrepen dat boeren met hun deelname aan het GLB in 2024 opnieuw een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de toekomst van ons landbouw- en voedselsysteem. Ik ben verheugd dat zij daarvoor ook de vergoeding kunnen ontvangen waarop zij hebben gerekend. De vergoedingen voor de eco-regeling zijn op die manier consistent, in lijn met de motie-Flach.

GLB-tarieven 2025

Zoals in het verleden is besloten en bij uw Kamer en in de sector sinds de start van het Nationaal Strategisch Plan (NSP) 2023-2027 bekend, wordt de basispremie stapsgewijs afgebouwd tot € 158 per hectare in 2027. Boeren kunnen sinds 2023 via de eco-regeling een extra vergoeding krijgen bovenop de basispremie, afhankelijk van de eco-activiteiten die zij uitvoeren. Boeren die voldoende punten halen om aan de instapeis te voldoen, ontvangen een betaling per hectare op niveau brons, zilver of goud.

Net als in 2023 en 2024 verwacht ik ook in de komende jaren een grote belangstelling voor de eco-regeling, waardoor de kans aanzienlijk is dat het voorziene budget wordt overvraagd. In 2023 en 2024 is het budget aangevuld met nationale middelen onder het Tijdelijk Steunkader vanwege de oorlog in Oekraïne. Dat kader is eind 2024 komen te vervallen. Ik heb daarom opnieuw alle mogelijkheden onderzocht en ben hierover opnieuw in gesprek gegaan met de Europese Commissie. Dit heeft echter geen juridisch houdbare mogelijkheid opgeleverd om het tekort in 2025 te compenseren. Zoals ik in mijn brief van 27 augustus 2024 (Kamerstuk 28 625, nr. 366) en in debat met uw Kamer op 17 oktober 2024 heb laten weten, zal ik de grote belangstelling voor de eco-regeling dus binnen de kaders van het GLB moeten oplossen.

Voor zowel eco-regeling als basispremie zijn in het NSP verwachtingen gewekt over de hoogte van de vergoedingen. Het liefst wil ik zowel de tarieven van de basispremie als de eco-regeling op peil houden. Tot mijn spijt heb ik moeten concluderen dat ik dit jaar niet de mogelijkheden heb om dat waar te maken. In lijn met de motie-Flach streef ik naar consistentie in de vergoedingen voor de eco-regeling. Samen met de sector vind ik het van belang dat boeren kunnen rekenen op de volledige vergoeding voor de inspanningen die zij leveren in het kader van de eco-regeling. Zij hebben in veel gevallen hun bouwplan voor 2025 al gemaakt en in sommige gevallen ook meerjarige investeringen gedaan en ik vind het van belang dat de eco-regeling voorspelbaar en toegankelijk blijft. Omdat er in 2025 geen haalbare juridische mogelijkheid is om nationale middelen toe te voegen, zal ik tot mijn spijt waar nodig budget van de basisinkomenssteun in moeten zetten om de doelgerichte betalingen via de eco-regeling op peil te houden. Ik houd er rekening mee dat voor de basispremie het tarief per hectare daarom lager zal worden dan gepland is. Ik begrijp dat dit voor boeren geen prettige boodschap is. Ik houd wel vast aan het minimumbedrag van € 158 dat we in het NSP hebben afgesproken. Dat is dus het tarief waarop boeren in 2025 minimaal kunnen rekenen. Afhankelijk van de inschrijvingen kan dit tarief nog hoger uitvallen. Voor de eco-regeling streef ik naar een betaling per hectare van € 200 voor goud, € 100 voor zilver en € 60 voor brons. Bij vergelijkbare inschrijving als voorgaande jaren gaat dat lukken. Als de inschrijving in 2025 nog hoger ligt dan in 2024 en 2023, kan ik lagere eco-tarieven echter niet uitsluiten.

GLB in 2026 en 2027

De stapsgewijze afbouw van de basispremie die in het NSP is voorzien, hangt samen met de stapsgewijs toenemende overheveling van middelen van de eerste naar de tweede pijler van het GLB. De Europese regels bieden mij dit jaar voor het eerst de mogelijkheid om bij de Europese Commissie een verzoek in te dienen deze overheveling aan te passen voor 2026 en 2027, de laatste twee jaren van de huidige GLB-periode. Voor 2025 staan de regels dat helaas niet toe. Door meer

geld in de eerste pijler te houden, kan ik de vergoedingen voor de eco-regeling consistent houden en tegelijkertijd de basispremie weer op het niveau brengen zoals die in het NSP is gepland. Dat is echter alleen mogelijk als ik het budget van de tweede pijler aanvul met nationale middelen zodat de afgesproken doelen gerealiseerd worden. Ik ga onderzoeken of er middelen beschikbaar gesteld kunnen worden om dit mogelijk te maken. Het verzoek aan de Europese Commissie ga ik voor de zomer in overleg met alle bij het NSP betrokken partijen verder uitwerken. Boeren mogen rekenen op mijn volledige inzet.

Als dit traject succesvol kan worden afgerond, kunnen boeren bij vergelijkbare inschrijving rekenen op een tarief van € 170 per hectare voor de basispremie in kalenderjaar 2026 en € 158 in 2027, zoals gepland in het NSP. Uiteraard zal ik uw Kamer en de sectorpartijen hierover nader informeren.

Hoogachtend,

Femke Marije Wiersma
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Directoraat-generaal Agro
Directie Europees, Internationaal
en Agro economisch beleid

Ons kenmerk
DGA-EIA / 96673252